

шћу које води бригу о томе да буду задовољене најразличитије потребе корисника и да они користе све врсте услуга које библиотека нуди.

У оквиру сегмента образовања који има примарну важност у данашњем профилу установе реализује се едукација корисника у домену употребе дигиталних технологија и њихове примене у процесу студирања и истраживања. Истакнут је пример сарадње са Историјским факултетом чији студенти похађају наставу која обухвата седам блокова предавања: презентацију библиотеке и библиотечког система *aleph* који библиотека користи, упознавање са релевантним изворима информација, библиографско истраживање база из њихове области (*ABC Clío*, *INION*), навигацију по вебсајту факултета. Овај пројекат који је пре две године био у шестој години функционисања спада у пионирске подухвате у интеграцији образовне и информатичке компетенције у складу са тенденцијама у свету.

Циљ односа са јавношћу који такође спадају у приоритете Универзитетске библиотеке из Софије јесте њено одређивање као модерне, корисне и отворене институције која има свест о променљивим потребама студентске публикације и која, кроз информатичке сервисе и висок квалитет едукативног процеса, студенте обогађује неопходним знањима и вештинама за њихово успешно професионално доказивање у модерном информатичком друштву. Истакнути су примери заједничких пројеката са Саветом студената Универзитета у Софији као што су *Радионица за једнаке могућности* намењена студентима са посебним потребама, циклус предавања *Тезеј у лавиринту информатичког света*, учешће у пројекту за радно ангажовање студената у административним службама и библиотекама, пракса студената библиотекарства и информатике, обиласци библиотеке који се организују за бруцоше и организовање изложби по предлогу наставног особља као интегралног дела наставног процеса, билтен новости, обавештавање путем електронске поште, сарадња са медијима, учешће у презентирању студентских радова. Поред тога као важан задатак истичу се дигитализација реткости, стварање електронске библиотеке намењене слепима и слабовидима која им преко интернета чини доступним материјале у њима доступном облику, као и сталан развој библиотечког вебсајта, који су приоритети за дужи временски период.

Следи анализа фондова, финансирања и особља универзитетских библиотека у Бугарској за период 1992-2001, уз закључак да Универзитетска библиотека из Софије развија моделе који

се могу применити и у другим универзитетским библиотекама у Бугарској.

Уз закључак да Универзитетска библиотека из Софије има превише проблема, али да не губи драгоцену време на жалбе већ на потрагу за решењима тих проблема, Иванка Јанкова истиче огромну подршку Универзитета коју Библиотека ужива и захваљује се на истој.

Књига Иванке Јанкове заслужује пажњу преваходно због активности које Универзитетска библиотека из Софије у последњих неколико година спроводи на плану укључивања у процес наставе и рада у домену доступности докумената студената са посебним потребама. Практично искуство установе у смислу конкретних података о ангажману у пројектима које би додатно би оптеретило публикацију, углавном је изостало иако би заиста било драгоцену онима пред којима стоје слични задаци. Такође можемо само да жалимо што се ауторка није осврнула на тренутну организацију библиотеке за коју се определила као њен директор, из чега се закључује да је вероватно нека промена организационих облика била у току у тренутку писања књиге. Но и поред тога књига је довољно занимљива за оне који желе да упознају историјат ове библиотеке и за оне који се занимају за улогу коју универзитетска библиотека треба да има у блиској будућности у оквиру Универзитета.

Наташа Васиљевић,
УБСМ, Београд

**КОНТИНУИРАНИ СТРУЧНИ РАЗВОЈ –
ПРИПРЕМА ЗА НОВЕ УЛОГЕ У
БИБЛИОТЕКАМА: ПУТ ОТКРИЋА
6. светска конференција о континуираном
професионалном развоју и учењу на радном
месту за библиотекарске информационе струке**

**Continuing professional development -
Preparing for New Roles in Libraries:
A Voyage of Discovery
Sixth World Conference on Continuing
Professional Development and Workplace
Learning for the Library and Information
Professions**

Ифлина публикација 116 у издању К.Г. Саур (Минхен) је зборник радова припремљен за Шесту светску конференцију о континуираном стручном развоју и учењу на радном месту за библиотечко-информационе професије. Конфе-

ренција Секције (Continuing Professional Development and Workplace Learning Section (CPDWPL)) је одржана од 10. до 13. августа 2005. године као део програма који је пратио 71. конгрес Међународне федерације библиотечких удружења (Ифле) у Ослу. Поред предговора уредника и уводне речи председавајуће Ен Ричи (**Ann Ritchie**) са отварања Конференције, зборник обухвата 27 текстова истраживача и стручњака из библиотечко-информационе професије. Уредили су га Пол Генони (**Dr Paul Genoni**, School of Media and Information, Curtin University of Technology, Australia) и Грахам Волтон (**Dr Graham Walton**, Service Development Manager, Loughborough University Library, United Kingdom). Већ у уводу за овај зборник они указују на чињеницу да су «библиотечко-информационе професије стално под налетом разних технолошких, друштвених и економских чинилаца који условљавају непрестане промене и појаву нових улога у њима». Отуда је у њима и «промена у средишту потребе за професионалним развојем» који је неумитно повезан са учењем и образовањем.

И у уводном излагању и **Ann Ritchie** подсећа на одговарајућу промену у развоју од Ифлиног Округлог стола за континуирано професионално образовање (Continuing Professional Education Round Table - CPERT) у Секцију за континуирани професионални развој и учење на радном месту - CPDWPL. Док је овај термин за педагоге само један тип учења, за библиотекар он постаје свакодневна радна обавеза. Стога је указала и на истраживање овог типа учења из 1997. г.: Јана Варлејс извештава о резултатима испитивања чланица Америчког удружења библиотека по којима библиотекар проводе три пута више часова у «само-вођеном учењу на радном месту» него што је то случај у формалном континуираном образовању (Varlejs, J. Facilitating workplace learning. In: Layzell Ward, P. & Weingand, D, E. (eds.) Human development: Competencies for the Twenty-First Century: Papers from the IFLA CPERT Third International Conference on Continuing Professional Education for the Library and Information Professions, Munchen: K.G. Saur, 1997: pp 98-104. Отуда није чудо што су и за већину објављених изложених радова главне кључне речи: професионални развој и учење на радном месту.

Вулс, Б.: Континуирано стручно образовање за континуирани стручни развој и учење на радном месту: путовање и после њега (Blanche Woolls: Continuing professional education to continuing professional development and workplace learning: the journey and beyond)

Предавање о доприносу **Елизабет Стоун (Elizabeth W. Stone)**, оснивачу Округлог стола (CPERT – Continuing Professional Education Round Table) који је претходио садашњој Секцији за CPDWPL, обухватило је развој њихових програма од 60-тих година прошлог века до данас. Међу најзначајнијим изазовима поменуто је приступ Интернету, а као прво коришћење Интернета за обуку библиотекара наведена је електронска конференција са слободним приступом коју је покренуо Ричард Смит 1992. г. Поред информацио-них технологија, међу организационим изазовима истакнути су промена у управљању задовољавањем услуга за кориснике, као и њихово антиципирање. Питање мотивације за континуирано стручно образовање везује се и за теме контроле квалитета и доделе признања програмима. Додатак А садржи дефиниције овог образовања у последњим деценијама, а Додатак Б садржи начине његовог реализовања.

ПРИПРЕМА ЗА НОВЕ И ПРОМЕНЉИВЕ УЛОГЕ

Корал, Ш.: Развијање модела стручне компетенције за веће запошљавање у умреженом свету (Sheila Corral: Developing models of professional competence to enhance employability in the network world)

Библиотечко - информационим стручњацима неопходна су разноврсна знања, као и различити модели стручне компетенције ради помоћи у разумевању њиховог положаја у умреженом свету, управљању сопственим сталним развојем и дефинисању јединственог доприноса њиховим организацијама и заједницама. Размотрени појмовни оквири и практични алати за веће запошљавање стручњака у високошколској библиотеци довели су до модела који показује развијање и преклапање њихових стручних специјалности са компетенцијама у настави и учењу, истраживању и консалтингу, информационој технологији и образовном развоју.

Фишер, Б., Халам, Ц. и Партриџ, Х.: Различити приступи – исти закључци: расправа о вештинама у 21. веку (Bididi Fisher, Gillian Hallam and Helen Partridge: Different approaches – common conclusions: the skills debate of the 21st century)

Истраживања о вештинама које су потребне библиотечко-информационим стручњацима у 21. веку у Великој Британији и Аустралији подстицај су разматрању стратегија планирања ове радне снаге. Учење током каријере је истраживачки рад који је већ постао императив за ове

стручњаке уз истицање важности кооперативног приступа стручном развоју свих - појединаца, едукатора, запослених и стручна удружења.

Галбраар, К.: Развијање нове функције високошколске библиотеке: захтеви за знањем и вештинама библиотечног и наставног особља (Gulbraar Kari: Developing for the new academic library function: knowledge and skills requirements among library personnel and teaching faculty)

Истраживања развоја у библиотекама канадских и норвешких универзитета, који је укључивао центре за обуку и информациону писменост, указала су на захтеве за знањем и вештинама и код библиотечног и код наставног особља. Тако 80-90% испитаника из наставног кадра тражи «ново знање о расположивим изворима информација», као и «вештине и технике за претраживање»; норвешки испитаници имају већу потребу за «развијањем вештина обучавања»; скоро 2/3 ових учесника захтева «вештине за обучавање у библиографском пословању»; испитаници из наставе нису довољно обавештени о развоју у библиотечној пракси и 1/3 испитаника је исказало жељу за развијањем сарадње са библиотечким инструкторима.

Лапуз, Е. Б.: Променљиве улоге библиотекара и информационах стручњака: препоруке за континуирани стручни развој и учење на радном месту у високошколским библиотекама (Elvira Basibas Lapuz: The changing roles of librarians and information professionals: recommendations for continuing professional development and workplace learning in academic libraries)

Учинци технолошких иновација на организациону структуру високошколских библиотека на Филипинима испитивани су преко промена у управљању људским ресурсима, односно промена у пословним захтевима, задацима и функцијама библиотечног особља. Једна од препорука аутора онима који управљају библиотеком указује на помоћ која се може стећи преко «организације која учи» и непрестано се иновира са променама из околине.

Лаверти, К.: Образовна технологија: освајање нових алата за подршку информационом описивању (Laverty Corinne: Educational technology: harnessing new tools to support information literacy)

Најкраћи садржај овог прилога јесте како библиотекари могу да користе своје знање о информационој и образовној технологији и увећају

своје учешће у развоју курикулума, а све у циљу побољшавања информационе писмености. Високошколски библиотекари за то могу користити следеће приступе: 1. стварање библиотечног портала на веб страници курса; 2. дизајнирање онлајн модула за интерактивно информационо описивање; 3. окупљање и организовање мултимедијалних материјала; 4. стварање и коришћење репозиторија за информациону писменост; 5. партнерство са образовним развојним центром; 6. учешће у тиму за образовну технологију; 7. пројекти заједница које уче, и 8. развој онлајн курса.

Мартин, Л.: Развијање и испоручивање онлајн развоја по мери запослених (Lindsey Martin: The bespoke approach to developing and delivering online staff development)

Рад описује развијање е-образовања у библиотеци Колеца Ед Хил од окружења за виртуелно учење у 1999. г., коришћења WebCT за сарадњу са образовним технолозима и наставним кадром ради уграђивања електронских ресурса до стварања низа онлајн модула за развој особља. Детаљно се образлаже настанак курсева по мери и њихова испорука на начин који обезбеђује да технологија додаје вредност учењу. Указује се на значај ресурса ProVIDE (Providing a Virtual Induction and Development Environment – Обезбеђивање индукције и развојног окружења) којим је постигнуто свакодневно коришћење свих запослених у Сервисима за учење (Learning Services) без обзира на њихову улогу или положај у образовним јединицама колеца. ProVIDE омогућује свим запосленима рад са WebCT на основном нивоу постепеним развијањем вештина за претраживање информација о: коришћењу ових алата, сервисима за учење, запосленима и задацима који се од њих очекују, структурама услуга и кадрова, питањима људских ресурса, усавшавања и сл. Особљу је на располагању четири недеље модул **Онлајн учење** о циљевима тог учења, интеракцији и системима комуникације, онлајн изворима, е-пошти и стварању сопствене веб странице. Модул **Услуга за корисника** је пример онлајн учења које омогућује да се направи план, ради по њему, размишља и дискутује са другима преко расположиве веб странице. Модул има следеће јединице: 1. увод у корисничке услуге, 2. теорија корисничког услуживања, 3. идентификација корисника, 4. претварање теорије у праксу, 5. неке смернице о услугама за учење, 6. преиспитивање о наученом. Свака јединица омогућује ономе који учи да нађе свој пут до садржаја, а сваки задатак објашњава сврху задатка. Сprovedено тестирање и повратна реакција испи-

таних корисника показао је уравнотежену интерактивност модула који ће се, као погодности за е-учење, и даље побољшавати заједно са развојем запослених.

Хегланд, Л.: Оспособљавање специјалисте за маркетинг у високошколској библиотеци (Lotta Haglund: Becoming marketing specialist in an academic library)

Разматрање улоге библиотекара као маркетиншког стручњака обухватило је образовне потребе за тај рад. Полазећи од увода у библиотечки маркетинг и базирајући се на подацима из како шведских школа за библиотечку и информациону науку тако и шведских високошколских библиотека, текст разматра теорију маркетиншког микса, маркетиншки циљ како стећи и задржати корисника, и даје преглед литературе, едукатора за ова питања и континуирани стручни развој библиотекара који су задужени за маркетинг.

Дакшинамурти, Г. и Браксма, Б.: Припрема високошколских библиотекара за променљиве улоге: случај канадског програма за информационо описмењивање (Ganga Dakshinamurti and Betty Braaksma: Preparing academic librarians for a changing role: a case of a Canadian information literacy programme)

Аутори анализирају последице интегрисања информационог описмењивања у високошколски програм. Анализа SWOT (SWOT) се користи у идентификацији корака у развоју од традиционалне улоге референсног библиотекара коме је стандард испорука оријентације у библиотеци, до улоге тимског играча који је партнер са факултетским наставником у дизајнирању курса и курикулума. Подршка овој промени улоге сагледава се у стварању програма интегрисане обуке за информационо описмењивање, као и у развијању и одржавању програма стручног развоја за библиотекаре који обучавају.

ПОДСТИЦАЈ И ПОДРШКА ЗА КОНТИНУИРАНИ СТРУЧНИ РАЗВОЈ И УЧЕЊЕ НА РАДНОМ МЕСТУ

Аику, Л., Сатн, А. и др.: Задовољавање потреба е-библиотекара за континуираним стручним развојем (Lynda Ayiku, Anthea Sutton, Alison Turner, Andrew Booth and Alan O'Rourke: Meeting the CPD needs of the e-librarian)

Приказана је корисност програма ФОЛИО (FOLIO - Facilitated Online Learning Interactive Opportunity Programme) – **Програма олакшане**

интерактивне могућности за онлајн учење као приступа е-учењу и испоруци континуираног стручног развоја за библиотекаре у здравству. Овај програм користи методологију комуникације посредоване дискусионом листом и допунама у облику групних или појединачних интеракција, студија случаја, вођених читања, интерактивних ppt презентација, квизова и надметања, практичних вежби и садржаја курсева. ФОЛИО задовољава захтеве за друштвену, сазнајну и наставну компоненту у испоруци курса за е-учење библиотекара на радном месту, које одликује нужност сталних промена. Указује се на применљивост, флексибилност и технолошке аспекте овог програма развијеног у оквиру британске стратегије под називом “Информација за здравље” којом се подржава квалитет и коришћење информација као начина за побољшавање неге пацијената.

Верлеј, Ј., Вилт, М.: Онлајн курс за помоћнике у истраживачким библиотекама: питања дизајна и имплементације, као и резултати (Jana Varlejs and Marilyn Wilt: An online course for research library assistants: design, implementation issues, and outcomes)

У три библиотеке је покренута реализација пилот пројекта за развијање и тестирање онлајн курса за помоћнике високошколских и истраживачких библиотека. У тексту је представљено становиште директора пројекта, као и становиште особе задужене за развој особља, преко детаља, имплементације и евалуације пројекта, о томе како је пројекат утицао на помоћнике који су били изабрани да похађају курс. Један од резултата пројекта, којег је финансирао амерички Институт за музејске и библиотечке услуге, јесте и поређење самооцењивања помоћника пре и после курса.

Волтон, Г., Томсон, М. и Трејхарн, Д.: Деловно учење на раду у низу професија и утицај на улоге стручњака за библиотечно-информационе услуге: испитивање радника на пробном раду у Великој Британији (Graham Walton, Jamie Thompson, Deborah Trayhurn: Effective work based learning across professions and the impact on the roles of library and information services: a case study of U. K. probation workers)

Обезбеђивање услуга приступа образовном материјалу, информацијама и подршци у контексту учења на раду утицаће на улоге које библиотеке и библиотекари испуњавају. У спроведеном испитивању учења на радном месту радника на пробном раду постављена су питања:

1. Да ли су најбитнији аспекти знања занемарени? и 2. Да ли се, у таквом приступу захтевима и оцени знања, суштинске карактеристике професионалних вредности, критичког суда, само-вођеног учења и мотивације, као дела програма учења, мање развијају и унапређују? Истраживања процеса стручног развоја сугеришу потребу за новим скупом односа ради преиспитивања променљиве епистемологије учења на радном месту. У закључку се наглашава да улога библиотечно-информационих стручњака превазилази техничку подршку онима који уче. Они морају да оцењују, истражују и да испољавају и преносе искуство у учењу на радном месту, као и да развијају разумевање тог искуства оних који уче и послодаваца како би им услуге биле што делотворније. Једно од питања која се могу наметнути јесте и колико су јасне границе улоге библиотекара у ситуацији када се библиотекари све више баве подршком процесима учења као битног дела испоруке извора за учење?

Чен, Д. и Остер, Е.: Разумевање мотивације библиотекара да учествују у активностима за стручни развој (Donna Chan and Ethel Auster: Understanding librarians' motivation to participate in professional development activities)

Испитивани су чиниоци као што су стручна посвећеност, старост, препреке у учешћу, организациона клима, подршка управе и мотивација за учешће 553 референсна библиотекара у формалном и неформалном стручном развоју. Показало се да је мотивација најзначајнији чинилац у одређивању времена посвећеног том развоју који укључује курсеве, радионице, праћење стручне литературе, дискусије и обуку на послу. Налази испитивања од значаја за политику и праксу стручног развоја укључују обезбеђивање материјалних и достигнућних надокнада за његово остваривање, као и истицање значаја улоге руководиоца и надзора у подстицању на учешће у активностима развоја.

Ериксон, К.: Како да знају шта не знају? Стварање програма обуке за дигиталну заштиту (Chris Erickson: How do they know what they don't know? Creating a digital preservation training program)

За реализацију програма дигиталне заштите организације неопходни су ефективно образовање, комуникациони програм, сарадња и координација. Представљен је програм ове заштите на универзитету и како треба реализовати образовне и комуникационе активности за покретање процеса заштите.

АЛАТИ ЗА КОНТИНУИРАНИ СТРУЧНИ РАЗВОЈ И УЧЕЊЕ НА РАДНОМ МЕСТУ

Монтегју, Р.-А. и Стилди, М.: Мултифасетни континуирани стручни развој: развој програма за потребе библиотечно-информационих стручњака (Rae-Anne Montague and Marianne Steadley: Multifaceted CPD: developing a program to meet the diverse needs of LIS professionals)

Представљено је искуство високе школе за библиотечно-информационе науке у Илиноису у развијању и реализацији програма за континуирани стручни развој испитивањем чинилаца који су довели до интересовања за овај развој, прикључивања програма мисији ове институције, као и нових улога и одговорности стручњака. Дати су детаљи разлога и коришћених приступа за развијање холистичког модела континуираног стручног развоја унутар модела сталног побољшавања квалитета, као и изазови и корисност таквог модела.

Николс, Ц. и Кениг, М.: Развој постдипломског образовања за администрацију у јавним библиотекама Северне Америке: са посебним освртом на програм сертификације администратора јавних библиотека у Палмер школи за библиотечно-информациону науку (Jerry Nichols, Michael Koenig: Developments in post masters education for public library administration in North America: with particular reference to the public library administrators' certificate program at the Palmer School of Library and Information Science)

Програм за сертификацију директора јавних библиотека обухвата следеће курсеве: 1. Принципи организовања и управљања јавном библиотеком, 2. Финансијско управљање јавним библиотекама, 3. Управљање људским ресурсима у јавној библиотеци, 4. Правна питања и регулаторно/управљачко окружење јавне библиотеке, 5. Опремљеност јавне библиотеке, аутоматизовани системи и телекомуникације. За успех оваквог програма од утицаја су: подршка институције, опипљива награда за учеснике и разумно коштање овог програма.

Пигот, С. Е.А.: Обука заснована на компетенцији: алатка стратешког стручног развоја за 21. век Заједнице специјалних библиотека (Sylvia E. A. Piggott: Competency based training: a Special Library Association (SLA) strategic professional development tool for the 21st century)

Образовни производи и услуге Заједнице специјалних библиотека базирају се на њеном

документу «Компетенције информационог стручњака за 21. век» који је објављен 1997. а ревидиран 2003. године. Чланак описује како ова заједница полазећи од стратешких поставки овог документа настоји да испуни захтеве стручног развоја професионалаца из 12.000 библиотека чланица.

Робертс, С.: Више-професионални рад и учење? – тимови или територијализам у времену и-учења (Sue Roberts: Multi-professional working and learning? – Teams or territorialism in the e-learning age)

Указује се на утицај развоја образовних технолога у последњој деценији и њихов однос према улози информационог стручњака. Неколико студија улога ових стручњака указује на њихове сличности као последице развоја е-учења и наговештава развој више-професионалних тимова и више-професионално учење. У раду се сугерише више-професионални рад и учење, као и партнерство са високошколским кадром као кључ развоја е-учења.

Дикинсон, Г.: Деловање националног тела за сертификацију за медијатечке специјалисте у школским библиотекама (Gail Dickinson: The impact of the National Board Certification for school library media specialists)

Национално тело за стандарде у образовању даје медијатечким специјалистима у школским библиотекама могућност конкурисања за сертификацију тога занимања. Већ је у САД за тај сертификат 1.200 стручњака успешно искористило могућност учења на радном месту које је оцењено као једно од најбољих стручних искустава.

Кумар, С. и Шах, Л.: Оцењивање ефективности континуираног стручног развоја и мерење користи из улагања у образовне курсеве (Sudhir Kumar and Leena Shah: Evaluating effectiveness of CPD and measuring returns on investments: a case study of UGC refresher courses (India))

У раду се представља улога коју има Универзитетска комисија за стипендирање високошколских библиотекара у Индији, као и оцењивање ефективности њиховог континуираног стручног развоја по похађању курсева у Школи за студирање библиотечно-информационих наука на Универзитету Викрам. Садашњи континуирани стручни развој није делотворан и потребне су измене које изискује ново технолошко окружење.

Тарнер, А., Фергусон, Л. и Благден, П.: Разумевање велике слике: шта је неопходно из Програма за стручни развој за подршку библиотекарима у здравственим услугама у Енглеској (Alison Turner, Linda Ferguson and Pauline Blagden: Understanding the big picture: what is needed from a professional development programme to support health service librarians in England?)

У Енглеској је у току разрада и испорука програма за стручни развој библиотечких кадрова у Националној служби за здравство који треба да проистекне из партнерског рада разних деоничара. У примерима успешно испоручене обуке треба да се идентификују вредни модели и препоруке везани за програме обуке и за ширу библиотечку заједницу.

Зауха, Ј. М.: Обука о лидерству за све: обезбеђивање погодности за библиотекар са и без стручних квалификација у регионалном институту (Janelle M. Zauha: Leadership training for all: providing opportunities for degreed and non-degreed librarians in a regional institute)

Чланак преиспитује оно што се у САД данас сматра лидерством у библиотекарству: скуп ставова, квалитета, вештина и алата које би свака посвећена особа на неком од полажаја у библиотеци могла развијати и плодотворно примењивати. За разлику од руководиоца, лидер чешће иновира, изналази, развија, инспирише сараднике и «ради праву ствар». За развој лидерства потребан је институт који се концентрише на интензивну обуку групе од неколико десетина библиотечких радника. Представљен је институт за ново лидерство који нуди Заједница библиотека северозападно-пацифичке области у Сједињених држава и Канаде.

КОНТЕКСТ И МЕСТО: МЕЂУНАРОДНЕ ПЕРСПЕКТИВЕ ЗА КОНТИНУИРАНИ СТРУЧНИ РАЗВОЈ И УЧЕЊЕ НА РАДНОМ МЕСТУ

Кошам, А., Филдс, А. и Оливер, Г.: Куда даље? Континуирани стручни развој на Новом Зеланду (Amanda Cossham, Alison Fields and Gillian Oliver: Where to from here? Continuing professional development in New Zealand)

У новозеландском библиотекарству нема уједначености у погледу квалификација и претходног образовања библиотекара, а од професионалног библиотечног удружења нема ни формалног захтева за континуирани стручни развој. Новозеландска влада развија националну дигиталну стратегију која ће утицати на обезбеђивање библиотечких услуга, као и на спровођење програма

стручног развоја који ће одговарати новим дигиталним потребама друштва.

Сатгор, У., и Шнуер, С.: Међународно партнерство, национални значај: Јужноафрички пројекат о библиотечком лидерству (Ujala Satgoor, Susan Schnuer: International partnership, national impact: the South African Library Leadership Project (SALLP))

Прилог доноси елементе успешног међународног партнерства које је довело до развоја, имплементације и евалуације пројекта SALLP (South African Library Leadership Project) о руковођењу. 23 јужноафричких руководилаца из високошколских и јавних библиотека учествовало је у програму стручног развоја који су реализовани у сарадњи са САД. Испитивани су аспекти заједничког управљања међународним програмом стручног развоја са циљем развијања партнерства, финансирања и одрживости таквих програма.

Тамаро, А. М.: Признавање и осигурање квалитета у библиотечко-информационој струци: нови приступи за учење током целог живота у Европи (Anna Maria Tammaro: Recognition and quality assurance in LIS: new approaches for lifelong learning in Europe)

Текст има за циљ да укаже на потребу за сарадњом на осигурању и признавању квалитета између институција високошколског образовања и акредитора професионалног образовања и обуке. Нарочита пажња се поклања размени модела и метода акредитације који су усвојени у библиотечко-информационој науци, као и заједничким критеријумима и принципима. Процес интернационализације са Болоњском декларацијом из 1999. и Копенхашком декларацијом из 2002. г. идентификовао је одређене резултате у области осигурања квалитета, транспарентности и признавања квалификација. Ово је допринело да се повећа успешност и привлачност Европског високог образовања, охрабре студенти и мобилност радника. European Qualification Framework, Europass и ECVET се разматрају као средства којима се резултати учења и признавање компетенција могу повезати са правцима деловања Европске комисије. Скицирана је потреба за широм дефиницијом континуираног стручног развоја у библиотечко-информационој науци.

Волкер, К. М.: Изврсност услуге: кампања за изградњу капацитета за потребе услуга у великој јужноафричкој универзитетској библиотеци (Clare M. Walker: Service excellence: a cam-

paign to build capacity to match service demands in a large South African University Library)

У контексту све софистициранијих библиотечко-информационих услуга, система и високошколских корисника, повећавају се и захтеви за посленима за развој на радном месту, а руководиоцима за квалитет испоруке услуге. Описан је програм обуке на радном месту под називом «Кампања за изврсност услуга» на Универзитету Витвотерсренд (Јоханесбург) коју је, на основу анализе услуга корисника, развио и спроводи од 2004. г. Центар за универзитетско учење, наставу и развој. У оквиру кампање састављана је листа битних елемената из развоја особља и корисничких очекивања за њихово укључење у «Повељу услуга за библиотечке кориснике». Поређење резултата из више стотина одговора добијених помоћу претраживача Гугл на упит «client service charter/customer service charter/ service charter/ user charter/ показује разлике у погледу компетенција особља. Цитирани су елементи из 17 повеља који указују да корисници очекују стални стручни развој запослених у библиотекама који обезбеђује квалитет њихове услуге.

Јах, Ц.: Регионални конзорцијуми високошколске библиотечко-информационе обуке у Уједињеном краљевству и Ирској: модел за успех (Jean Yeoh: Regional academic library and information training consortia in the United Kingdom and Ireland: a model for success)

Представљени конзорцијуми за обуку обухватају поред високошколских библиотека и специјалистичке истраживачке организације и националне библиотеке. CPD25 је група која обезбеђује развој и обуку за Конзорцијум високошколских библиотека M25. Реализује следеће програме: посете информационим сервисима, пакете од девет радионица, подршку за чланство у CILIP (Chartered Institute of Library and Information Professionals), као и семинаре, радионице, кратке курсеве намењене свим нивоима кадрова. Анализирани су изазови CPD25 групе који обухватају моделе финансирања, механизме извршавања задатака, организационе структуре, операције административне подршке, однос према надређеном конзорцијуму, надметање, маркетинг и оцену ефективности. Текст указује на чиниоце од утицаја на будуће правце развоја и могућност преузимања британских модела конзорцијума за обуку.

Мр Матић Милена
УБСМ, Београд